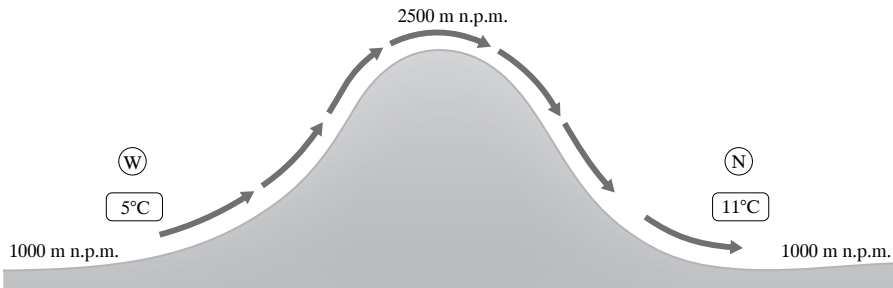

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
PRÓBNA MATURA Z OPERONEM

Geografia
Poziom rozszerzony

Listopad 2014

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	Odległość: 1 cm → 500 m 2,5 cm (2,4 cm) → 1250 m (1200 m) Różnica wysokości: 1047 m n.p.m. – 740 m n.p.m. = 307 m $307 \text{ m} : 1250 \text{ m} \times 1000\text{‰} = 245,6\text{‰}$ (255,8‰) Można uznać odczytaną odległość na mapie wynoszącą zarówno 2,5 cm, jak i 2,4 cm. Nachylenie wyciągu wynosi 245,6‰ (255,8‰). 1 pkt – podanie poprawnych obliczeń i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych obliczeń i niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
2.	Ocena: Pole C6 jest bardziej atrakcyjne pod względem turystycznych walorów antropogenicznych. Argumenty: np. 1. W polu C6 jest więcej atrakcji turystycznych, np. muzeum turystyki górskiej; 2. W polu C6 jest lepsze zagospodarowanie turystyczne, np. schronisko Markowe Szczawiny; 3. W polu C6 jest nie tylko szlak pieszy, lecz także szlak narciarski, a w D7 jest tylko szlak pieszy. 2 pkt – podanie poprawnej oceny i trzech argumentów 1 pkt – podanie poprawnej oceny i dwóch argumentów 0 pkt – podanie poprawnej oceny i jednego argumentu, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
3.	c 1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – zaznaczenie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
4.	Korzyści: np. 1. dodatkowe miejsca pracy dla okolicznej ludności, 2. większe wpływy do budżetu gminy z podatków Negatywne skutki: np. 1. konieczność zmian w ukształtowaniu powierzchni (zmiany krajobrazu), 2. większe zanieczyszczenie środowiska wywołane rozbudową infrastruktury transportowej i hotelowo-usługowej 2 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie trzech lub dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
5.	Szerokość geograficzna Przełęczy Opaczne wynosi 49°40'N. Obliczenia: $(90 - 49^{\circ}40') + 23^{\circ}26' = 40^{\circ}20' + 23^{\circ}26' = 63^{\circ}46'$ Odpowiedź zostaje zaliczona również, jeśli uczeń przyjmie 23°27' (odp.: 63°47'). 1 pkt – podanie poprawnych obliczeń i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych obliczeń i niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.	Np.: 1. narciarstwo, 2. turystyka rowerowa, 3. turystyka konna 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
7.	Np.: Z miejscowości Widły zielonym szlakiem kierujemy się na południe i docieramy do Schroniska Markowe Szczawiny. Elementy zagospodarowania turystycznego zlokalizowane przy samym szlaku lub w niedalekiej odległości od niego to: restauracje, wiata turystyczna, schronisko PTTK. Atrakcje przyrodnicze znajdujące się na tym szlaku to: potoki, doliny, urozmaicona rzeźba terenu, las. Uwaga! Nie uwzględniamy takich atrakcji, jak: jaskinia, skała, jezioro, staw, bagno, które występują w legendzie mapy, ale nie ma ich wzdłuż szlaku na tym odcinku. 2 pkt – podanie poprawnego opisu z uwzględnieniem trzech obiektów zagospodarowania turystycznego oraz trzech atrakcji przyrodniczych 1 pkt – podanie poprawnego opisu z uwzględnieniem trzech obiektów zagospodarowania turystycznego lub trzech atrakcji przyrodniczych 0 pkt – podanie opisu uwzględniającego mniej niż trzy obiekty zagospodarowania turystycznego lub mniej niż trzy atrakcje przyrodnicze, podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
8.	Np.: 1. remont szlaku, 2. lawiny śnieżne, 3. osuwiska w wyniku nasilenia grawitacyjnych ruchów masowych 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
9.	 Obliczenia: Różnica wysokości: 2500 m n.p.m. – 1000 m n.p.m. = 1500 m Gradient wilgotnoadiabatyczny: 0,6°C na 100 m, czyli 15 x 0,6°C = 9°C Temperatura na szczycie: 5°C – 9°C = –4°C Po zawietrznej gradient suchoadiabatyczny: 1°C na 100 m, czyli 15 x 1°C = 15°C –4°C + 15°C = 11°C 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów												
10.	Np.: 1. straty materialne – zniszczone dachy domów, powalone drzewa tarasujące drogi, uszkodzone linie energetyczne; 2. w zimie feny powoduje ocieplenie i zanik pokrywy śnieżnej, a to ogranicza ruch turystyczny 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
11.	<table border="1"><thead><tr><th>Lp.</th><th>Numer na mapie</th><th>Przyczyna powstania</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>1</td><td>cień opadowy</td></tr><tr><td>2.</td><td>8</td><td>zimny prąd morski</td></tr><tr><td>3.</td><td>7</td><td>prądy zstępujące</td></tr></tbody></table> 1 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 0 pkt – niepoprawne uzupełnienie tabeli lub brak odpowiedzi	Lp.	Numer na mapie	Przyczyna powstania	1.	1	cień opadowy	2.	8	zimny prąd morski	3.	7	prądy zstępujące	0–1
Lp.	Numer na mapie	Przyczyna powstania												
1.	1	cień opadowy												
2.	8	zimny prąd morski												
3.	7	prądy zstępujące												
12.	<table border="1"><thead><tr><th>Ujście: estuarium</th><th>Ujście: delta</th></tr></thead><tbody><tr><td>Sposób powstania: Tworzy je woda morska, głównie w wyniku odpływów i prądów zabierających w stronę morza наносzony przez rzekę materiał.</td><td>Sposób powstania: Rzeka nanosi materiał, a woda morska niepodlegająca znacznym wahaniom (ruchom) nie jest w stanie go zabrać w kierunku morza.</td></tr><tr><td>Przykład wykorzystania ujścia: np. powstają w nich porty, miasta portowe.</td><td>Przykład wykorzystania ujścia: Głównie są to tereny rolnicze.</td></tr></tbody></table> 2 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie pięciu lub czterech komórek tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie trzech, dwóch lub jednej komórki tabeli, lub brak odpowiedzi	Ujście: estuarium	Ujście: delta	Sposób powstania: Tworzy je woda morska, głównie w wyniku odpływów i prądów zabierających w stronę morza наносzony przez rzekę materiał.	Sposób powstania: Rzeka nanosi materiał, a woda morska niepodlegająca znacznym wahaniom (ruchom) nie jest w stanie go zabrać w kierunku morza.	Przykład wykorzystania ujścia: np. powstają w nich porty, miasta portowe.	Przykład wykorzystania ujścia: Głównie są to tereny rolnicze.	0–2						
Ujście: estuarium	Ujście: delta													
Sposób powstania: Tworzy je woda morska, głównie w wyniku odpływów i prądów zabierających w stronę morza наносzony przez rzekę materiał.	Sposób powstania: Rzeka nanosi materiał, a woda morska niepodlegająca znacznym wahaniom (ruchom) nie jest w stanie go zabrać w kierunku morza.													
Przykład wykorzystania ujścia: np. powstają w nich porty, miasta portowe.	Przykład wykorzystania ujścia: Głównie są to tereny rolnicze.													
13.	Np.: <table border="1"><thead><tr><th>Przykład rzeki</th><th>Ren</th><th>Kongo</th><th>Loara</th></tr></thead><tbody><tr><td>Przyczyny zróżnicowania stanów wody</td><td>topnienie lodowców górskich</td><td>deszcze zenitalne</td><td>mniejsze parowanie w okresie zimowym</td></tr></tbody></table> 2 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie pięciu lub czterech komórek tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie trzech, dwóch lub jednej komórki tabeli, lub brak odpowiedzi	Przykład rzeki	Ren	Kongo	Loara	Przyczyny zróżnicowania stanów wody	topnienie lodowców górskich	deszcze zenitalne	mniejsze parowanie w okresie zimowym	0–2				
Przykład rzeki	Ren	Kongo	Loara											
Przyczyny zróżnicowania stanów wody	topnienie lodowców górskich	deszcze zenitalne	mniejsze parowanie w okresie zimowym											
14.	Np.: Wietrzenie chemiczne – najintensywniej zachodzi w klimatach okołorównikowych, ponieważ występuje tam wysoka wilgotność powietrza. Wietrzenie fizyczne – jest intensywne zarówno w strefie zwrotnikowej i podzwrotnikowej suchej, gdzie występuje bardzo duża amplituda dobowej temperatury, jak i w klimatach okołobiegunowych, gdzie temperatura z reguły jest niższa niż 0°C.	0–1												

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów						
	Wietrzenie biologiczne – zachodzi intensywnie w strefie umiarkowanej i okołorównikowej ze względu na bogactwo świata organicznego. 1 pkt – podanie po jednym poprawnym wyjaśnieniu dla dwóch wybranych rodzajów wietrzenia 0 pkt – podanie poprawnego wyjaśnienia do jednego rodzaju wietrzenia, podanie niepoprawnych wyjaśnień lub brak odpowiedzi							
15.	Np.: 1. W krajach rozwiniętych przeznacza się środki finansowe na szybką odbudowę, jednocześnie straty są mniejsze, ponieważ w krajach sprawnie działają służby ratownicze, a społeczeństwo jest edukowane o sposobie postępowania w razie kataklizmu. 2. Na obszarach lepiej rozwiniętych stosuje się konstrukcje budynków zapobiegające większym zniszczeniom. 3. Na obszarach lepiej rozwiniętych działają systemy wczesnego ostrzegania, dzięki czemu można np. ewakuować ludzi z budynków. Takich działań nie ma w krajach słabo rozwiniętych. 1 pkt – podanie trzech poprawnych argumentów 0 pkt – podanie dwóch lub jednego poprawnego argumentu, podanie niepoprawnych argumentów lub brak odpowiedzi	0–1						
16.	Strefa kolizji: C Np.: <table><tr><th>Proces</th><th>Wyjaśnienie</th></tr><tr><td>postawanie gór</td><td>W wyniku zderzania się płyt kontynentalnych dochodzi do fałdowania osadów morskich.</td></tr><tr><td>trzęsienia ziemi</td><td>Przesuwające się płyty kontynentalne powodują naprężenia w masach skalnych.</td></tr></table> 2 pkt – poprawne rozpoznanie strefy oraz poprawne podanie dwóch procesów i wyjaśnienie ich powstania 1 pkt – poprawne rozpoznanie strefy oraz poprawne podanie jednego procesu i wyjaśnienie jego powstania lub niepoprawne rozpoznanie strefy oraz poprawne podanie dwóch procesów i wyjaśnienie ich powstania 0 pkt – niepoprawne rozpoznanie strefy oraz niepoprawne podanie dwóch procesów i niepoprawne wyjaśnienie ich powstania lub brak odpowiedzi	Proces	Wyjaśnienie	postawanie gór	W wyniku zderzania się płyt kontynentalnych dochodzi do fałdowania osadów morskich.	trzęsienia ziemi	Przesuwające się płyty kontynentalne powodują naprężenia w masach skalnych.	0–2
Proces	Wyjaśnienie							
postawanie gór	W wyniku zderzania się płyt kontynentalnych dochodzi do fałdowania osadów morskich.							
trzęsienia ziemi	Przesuwające się płyty kontynentalne powodują naprężenia w masach skalnych.							
17.	A E F C B G D 2 pkt – poprawne uzupełnienie schematu 1 pkt – poprawne uzupełnienie trzech pierwszych lub trzech ostatnich komórek schematu 0 pkt – niepoprawne uzupełnienie wszystkich komórek schematu lub brak odpowiedzi	0–2						
18.	A. 4, B. 6, C. 3, D. 1, E. 2 2 pkt – podanie pięciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie czterech lub trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, lub brak odpowiedzi	0–2						

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów												
19.	a) mada, rędzina, górską inicjalna b) mada, rędzina, czarnoziem 1 pkt – poprawne zaznaczenie sześciu odpowiedzi 0 pkt – poprawne zaznaczenie mniej niż sześciu poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
20.	1. sawanna, 2. tundra, 3. lasy liściaste, 4. pampa 1 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie trzech, dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
21.	Np.: 1. Wilgotne lasy równikowe są gęstsze niż liściaste lasy strefy umiarkowanej. 2. W przeciwieństwie do lasów liściastych lasy równikowe są wiecznie zielone i nie zrzucają liści na zimę. 3. Lasy równikowe mają słabiej rozwiniętą warstwę krzewów i runa. 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
22.	Np.: Kraje rozwinięte: budownictwo, produkcja papieru, celulozy Kraje rozwijające się: opał, eksport gatunków o szczególnych właściwościach 1 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie trzech, dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
23.	1. B. Kampinoski Park Narodowy, 2. C. Narwiański Park Narodowy, 3. E. Świętokrzyski Park Narodowy 2 pkt – podanie sześciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie pięciu lub czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie trzech, dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2												
24.	Np.: 1. Powstanie różnych form rzeźby terenu, np.: moreny, ozy, sandry, pradoliny. 2. Na piaszczystych osadach polodowcowych rozwinęły się bielice i gleby płowe. 3. Powstanie jezior: morenowych i rynnowych. 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1												
25.	<table border="1"> <tr> <td>Proces rzeźbotwórczy</td><td>Forma rzeźby</td><td>Kraina geograficzna</td></tr> <tr> <td>wietrzenie mrozowe</td><td>gołoborze</td><td>Góry Świętokrzyskie</td></tr> <tr> <td>abrazja</td><td>klif</td><td>Wyspa Wolin</td></tr> <tr> <td>krasowienie</td><td>polje</td><td>Polesie Lubelskie</td></tr> </table> 2 pkt – podanie sześciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie pięciu lub czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie trzech, dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, lub brak odpowiedzi	Proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby	Kraina geograficzna	wietrzenie mrozowe	gołoborze	Góry Świętokrzyskie	abrazja	klif	Wyspa Wolin	krasowienie	polje	Polesie Lubelskie	0–2
Proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby	Kraina geograficzna												
wietrzenie mrozowe	gołoborze	Góry Świętokrzyskie												
abrazja	klif	Wyspa Wolin												
krasowienie	polje	Polesie Lubelskie												

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
26.	1. siarka, 2. węgiel kamienny, 3. ruda żelaza, 4. węgiel brunatny 1 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech surowców 0 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech lub dwóch surowców, niepoprawne przyporządkowanie lub brak odpowiedzi	0–1
27.	1. Fałsz, 2. Prawda, 3. Prawda, 4. Fałsz, 5. Prawda 2 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie czterech lub trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
28.	Np.: 1. model rodziny wielodzietnej, 2. brak świadomości społecznej, 3. duża liczba kobiet w wieku rozrodczym 1 pkt – podanie trzech poprawnych przyczyn 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej przyczyny, podanie niepoprawnych przyczyn lub brak odpowiedzi	0–1
29.	Np.: 1. Do ok. 1900 r. liczba ludności w krajach rozwijających się i liczba ludności w krajach rozwiniętych rosły mniej więcej proporcjonalnie. 2. Od ok. 1950 r. liczba ludności zaczęła gwałtownie wzrastać, głównie w krajach rozwijających się. W krajach rozwiniętych wzrost jest łagodny i prognozuje się jego brak. 1 pkt – podanie dwóch poprawnych wniosków 0 pkt – podanie jednego poprawnego wniosku, podanie niepoprawnych wniosków lub brak odpowiedzi	0–1
30.	Np.: 1. przeludnienie wsi, 2. intensywne migracje do miast, 3. brak dostępu do opieki medycznej 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
31.	Grupa romańska: włoski, portugalski Grupa germańska: angielski, islandzki Grupa bałtycka: litewski, łotewski Grupa słowiańska: polski, ukraiński 2 pkt – poprawne przyporządkowanie ośmiu języków 1 pkt – poprawne przyporządkowanie siedmiu, sześciu lub pięciu języków 0 pkt – poprawne przyporządkowanie mniej niż pięciu języków lub brak odpowiedzi	0–2
32.	1. miasto barokowe, Białystok, 2. miasto epoki przemysłowej, Łódź 1 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie trzech, dwóch lub jednej komórki tabeli lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów			Liczba punktów
33.	Cecha rolnictwa	Region Zachodnioeuropejski	Region Ameryki Łacińskiej	0–1
	Rolnictwo ekstensywne		+	
	Produkcja mieszana roślinno-zwierzęca	+	+	
	Dominują gospodarstwa o wysokiej towarowości	+		
	Dużą rolę odgrywa rolnictwo plantacyjne		+	
	1 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie mniej niż pięciu komórek tabeli lub brak odpowiedzi			
34.	Np.: 1. subwencje i dopłaty do produkcji rolnej, 2. dopłaty do zakupów środków produkcji, głównie maszyn i nawozów, 3. ustalanie cen minimalnych na płody rolne 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi			0–1
35.	Np.: 1. Zmiany kursów walut i zmiany cen produktów rolnych na rynkach światowych powodują spadek lub wzrost opłacalności produkcji. 2. Działania wojenne niszczą plony. 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt – podanie jednego poprawnego przykładu, podanie niepoprawnych przykładów lub brak odpowiedzi			0–1
36.	ropa naftowa: C, drewno: A, gaz ziemny: D, źródła odnawialne: E, paliwa jądrowe: F, węgiel: B 2 pkt – podanie sześciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie pięciu, czterech lub trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – poprawne dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi			0–2
37.	b 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi			0–1
38.	a) np.: 1. powstanie nowych zakładów i miejsc pracy, 2. wzrost dochodów zarówno ludności, jak i gminy, które można przeznaczyć na nowe inwestycje, 3. niższe opłaty za energię ciepłą, rozwój gospodarstw ekologicznych b) np.: Gazyfikacja poprawiła stan środowiska, powietrze stało się czystsze, co umożliwiło m.in. rozwój rolnictwa ekologicznego i produkcję zdrowej żywności. 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi			0–2

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
39.	Np.: Za: 1. Wyczerpywanie się złóż węgla kamiennego. 2. Znikome zanieczyszczenie środowiska w czasie produkcji energii elektrycznej. 3. Zdecydowanie mniejsza ilość potrzebnego surowca, a przez to mniejsze koszty transportu surowca. Przeciw: 1. W razie awarii elektrowni atomowej do atmosfery przedostają się duże ilości radioaktywnych par, zawierających radioaktywne izotopy. 2. Na skutek nieszczelności czy awarii do wód mogą się przedostać duże ilości substancji radioaktywnych. 3. Odpady promieniotwórcze są składowane przez wiele lat i cały ten czas istnieje ryzyko dostania się ich do gleby wskutek nieszczelności pojemników. 2 pkt – podanie sześciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie pięciu lub czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie trzech, dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
40.	B 1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – zaznaczenie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
41.	Np.: farmaceutyczny, perfumeryjno-kosmetyczny 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
42.	Np. Ze względu na port, do którego są przywożone nieeksploatowane w Polsce fosforyty. 1 pkt – podanie poprawnego argumentu 0 pkt – podanie niepoprawnego argumentu lub brak odpowiedzi	0–1
43.	D 1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – zaznaczenie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
44.	1. Prawda, 2. Fałsz, 3. Prawda, 4. Prawda, 5. Prawda 2 pkt – podanie pięciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie czterech lub trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
45.	Np.: 1. zamarzanie rzek, 2. duże wahania stanów wód 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
46.	a) masowiec, b) zbiornikowiec, c) drobnicowiec 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów			Liczba punktów												
47.	<table><tr><th>Lp.</th><th>Rodzaj zagrożenia</th><th>Możliwe skutki</th></tr><tr><td>1.</td><td>Efekt cieplarniany</td><td>Np.: 1. topnienie lodowców i lądolodów, co powoduje podniesienie poziomu morza 2. zwiększenie się obszarów objętych procesami pustyńnienia</td></tr><tr><td>2.</td><td>Dziura ozonowa</td><td>Np.: 1. zwiększenie zachorowalność na raka skóry 2. choroby oczu</td></tr><tr><td>3.</td><td>Kwaśne deszcze</td><td>Np.: 1. uszkodzanie drzewostanów, szczególnie iglastych 2. niszczenie pomników, elewacji, mostów</td></tr></table> 2 pkt – podanie trzech rodzajów zagrożeń i sześciu skutków 1 pkt – poprawne podanie trzech rodzajów zagrożeń i wymienienie co najmniej trzech skutków 0 pkt – poprawne podanie trzech rodzajów zagrożeń i wymienienie mniej niż trzech skutków, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi			Lp.	Rodzaj zagrożenia	Możliwe skutki	1.	Efekt cieplarniany	Np.: 1. topnienie lodowców i lądolodów, co powoduje podniesienie poziomu morza 2. zwiększenie się obszarów objętych procesami pustyńnienia	2.	Dziura ozonowa	Np.: 1. zwiększenie zachorowalność na raka skóry 2. choroby oczu	3.	Kwaśne deszcze	Np.: 1. uszkodzanie drzewostanów, szczególnie iglastych 2. niszczenie pomników, elewacji, mostów	0–2
Lp.	Rodzaj zagrożenia	Możliwe skutki														
1.	Efekt cieplarniany	Np.: 1. topnienie lodowców i lądolodów, co powoduje podniesienie poziomu morza 2. zwiększenie się obszarów objętych procesami pustyńnienia														
2.	Dziura ozonowa	Np.: 1. zwiększenie zachorowalność na raka skóry 2. choroby oczu														
3.	Kwaśne deszcze	Np.: 1. uszkodzanie drzewostanów, szczególnie iglastych 2. niszczenie pomników, elewacji, mostów														
48.	 1. Czechy, 2. Francja, 3. Włochy, 4. Niemcy, 5. Chorwacja 2 pkt – podanie poprawnych nazw państw i poprawne zaznaczenie ich na mapie 1 pkt – podanie poprawnych nazw państw, ale niepoprawne zaznaczenie ich na mapie, lub podanie niepoprawnych nazw państw, ale poprawne zaznaczenie ich na mapie 0 pkt – poprawne podanie mniej niż pięciu nazw państw i niepoprawne zaznaczenie ich na mapie lub brak odpowiedzi			0–2												

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów												
49.	1. NAFTA – , 2. WTO +, 3. EFTA – , 4. OPEC – 2 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie sześciu, pięciu lub czterech komórek tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie trzech, dwóch lub jednej komórki tabeli lub brak odpowiedzi	0–2												
50.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th><th>Miejsce konfliktu</th><th>Strony konfliktu</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td><td>Sudan Południowy</td><td>Sudan – Sudan Południowy</td></tr> <tr> <td>2.</td><td>Hiszpania</td><td>Baskowie – rząd Hiszpanii</td></tr> <tr> <td>3.</td><td>Irlandia Północna</td><td>Irlandczycy – Anglicy</td></tr> </tbody> </table> 2 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie pięciu lub czterech komórek tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie trzech, dwóch lub jednej komórki tabeli, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	Lp.	Miejsce konfliktu	Strony konfliktu	1.	Sudan Południowy	Sudan – Sudan Południowy	2.	Hiszpania	Baskowie – rząd Hiszpanii	3.	Irlandia Północna	Irlandczycy – Anglicy	0–2
Lp.	Miejsce konfliktu	Strony konfliktu												
1.	Sudan Południowy	Sudan – Sudan Południowy												
2.	Hiszpania	Baskowie – rząd Hiszpanii												
3.	Irlandia Północna	Irlandczycy – Anglicy												